

RAPORT privind audierea publică a proiectului bugetului municipiului Bălți pentru anul 2021

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

- Anunțul privind organizarea audierii publice a fost plasat pe data de 01 decembrie atât pe site-ul primăriei, cât și pe pagina oficială de facebook.

<http://balti.md/va-invitam-la-audieri-publice-pe-marginea-proiectului-bugetului-municipal-balti-pentru-anul-2021/>

- Anunțul a inclus o serie de documente adiționale care să faciliteze înțelegerea bugetului (ex. decizia CMB cu privire la desfășurarea consultărilor publice, notă informativă, proiecția de buget, proiectul de buget pentru 2021, etc.).
- Înainte de audiere, primăria, în colaborare cu coaliția locală a asigurat realizarea unui chestionar pentru a afla opinia cetățenilor asupra priorităților bugetare pentru anul 2021, acesta fiind completat de puțin peste 240 de persoane.
- Coaliția s-a implicat în procesul de diseminare a anunțului privind audierea publică, distribuind toate materialele aferente, inclusiv chestionarul.
- Audierea publică a fost organizată în ziua de joi, 3 decembrie, începând cu ora 10:00, cu referințe la difuzarea on-line.

https://www.facebook.com/watch/live/?v=204560111117669&ref=watch_permalink

Audierea publică

- Evenimentul a durat circa 2 ore fără a fi înregistrate careva întârzieri.
- La audiere au fost prezenți funcționarii primăriei orașului, consilieri orașenești, funcționari din cadrul instituțiilor de educație timpurie, reprezentanți ai societății civile, cetățeni cu inițiativă, etc.
- Prezentarea bugetului pentru anul 2021 a expus veniturile, cheltuielile pe diferite categorii, principalele provocări pentru anul următor, nivelul taxelor locale, prioritățile cetățenilor, și alte aspecte cheie.
- Fiecare participant a avut posibilitatea să se expună asupra proiectului bugetului.
- La eveniment au participat circa 40 de persoane, inclusiv membrii Coaliției locale. Mai multe persoane au luat cuvânt și și-au expus opinia vis-a-vis de prioritățile bugetare, precum și au adresat întrebări de clarificare privind bugetul.

Post-audiere

- Reprezentanții primăriei urmează să plaseze pe pagina web prezentarea *Bugetului pentru cetățeni*, odată ce bugetul pentru anul 2021 va fi votat de către consiliul local.
- Toate materialele cu privire la bugetul aprobat urmează a fi publicate pe situl primăriei

Observații și feedback

Pre-Eveniment:

Creșterea vizibilității online:

- publicarea proiectului de buget înainte de eveniment (recomandabil în format Excel).
- crearea unui eveniment pe pagina de oficială de facebook
- distribuirea invitației la eveniment pe grupurile relevante de facebook;
- crearea unei invitații/spot video cu privire la ședința de audiere din partea primarului, cu explicarea importanței acestei audieri;
- crearea unui slogan bazat pe prioritățile bugetare pentru anul următor;
- Stabilirea unui interval de timp mai mare între data publicării anunțului și data evenimentului.

Creșterea vizibilității offline:

- invitații pe email și/sau fizice către grupurile relevante: agenții economici, asociațiile de locatari, etc.
- crearea unui buletin informativ lunar sau trimestrial cu privire la buget (newsletter) către locuitorii or. Bălți, agenți economici, ONG-uri.
- afișajul offline a posterelor în diverse locuri publice.
- unul sau 2 afișe mari cu o săptămână înainte de eveniment în apropierea primăriei
- Schimbarea orei ședinței pentru mai târziu. A se considera ora începerea în intervalul 17:30-18:10, astfel cei care lucrează până la 17:00/18:00 să poată fi prezenți la eveniment. De asemenea, poate fi luat în calcul realizarea audierii într-o zi de week-end.

În timpul evenimentului:

- prezentarea în baza Bugetului pentru Cetățeni;
- oferirea posibilității pentru participanți de a pune întrebări on-line.

După eveniment:

- menținerea unui dialog cu participanții (și în general cetățenii) cu privire la următorii pași în procesul de definitivare și aprobare a bugetului (ex. invitații la ședința în care se va dezbate și aprobă bugetul);
- elaborarea și publicarea unui raport exhaustiv al audierii publice, care să cuprindă inclusiv propunerile și recomandările cetățenilor;
- publicarea Bugetului pentru Cetățeni;
- publicarea proiectului de buget, și ulterior a bugetului aprobat în format Excel.

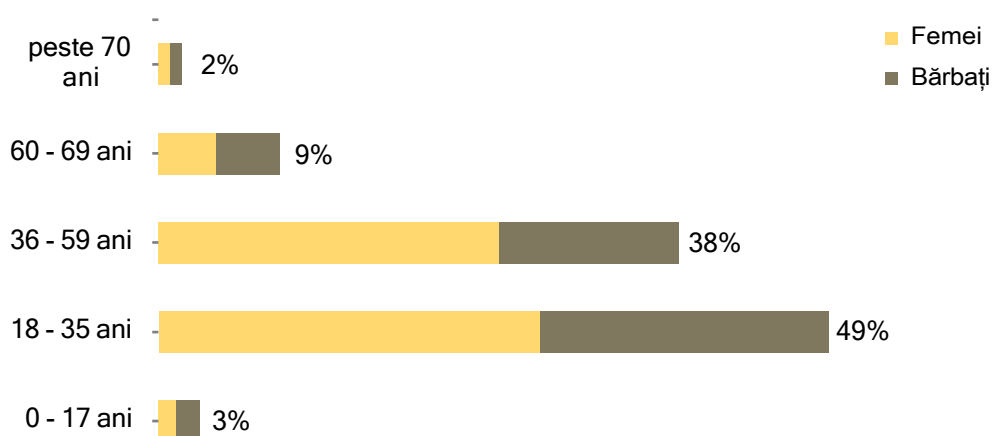
Opinia cetățenilor din municipiul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Introducere și repere metodologice

Primăria municipiului Bălți, în cadrul proiectului „*Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova*”, în colaborare cu Coaliția locală de participare bugetară, a colectat idei și sugestii de la cetățeni pentru proiectul bugetului local pentru anul 2021. Acțiunea respectivă este una dintre măsurile incluse în Planul de acțiuni pentru creșterea transparenței bugetare la nivelul primăriei municipiului Bălți.

Ideile și sugestiile cetățenilor au fost colectate prin intermediul unui Chestionar, care a avut drept scop atât măsurarea percepției cetățenilor despre serviciile prestate cât și identificarea direcțiilor prioritare de dezvoltare a municipiului Bălți pentru următorul an. Chestionarul a fost plasat pe situl web al primăriei, rețelele sociale oficiale și distribuit de membrii Coaliției și alți cetățeni. Colectarea de opinii a avut loc în perioada 24 noiembrie - 1 decembrie, în total fiind colectate circa 240 răspunsuri, dintre care 59% au fost oferite de femei iar 41% de către bărbați. De asemenea, cei mai activi s-au dovedit a fi tinerii - aproape jumătate din respondenți fiind persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani, urmați de categoria celor cu vârsta cuprinsă între 36-59 de ani, (figura 1).

Figura 1. Respondenții chestionarului pe vârste și sexe

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din municipiul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Chestionarul a cuprins atât întrebări generale (calitatea vieții, calitatea serviciilor prestate de autoritățile locale), cât și întrebări specifice orientate pe diferite domenii, cum ar fi:

- i. transport și infrastructură;
- ii. gospodăria de locuințe și serviciile comunale;
- iii. educație timpurie (grădinițe);
- iv. cultură, sport, tineret, culte și odihnă;

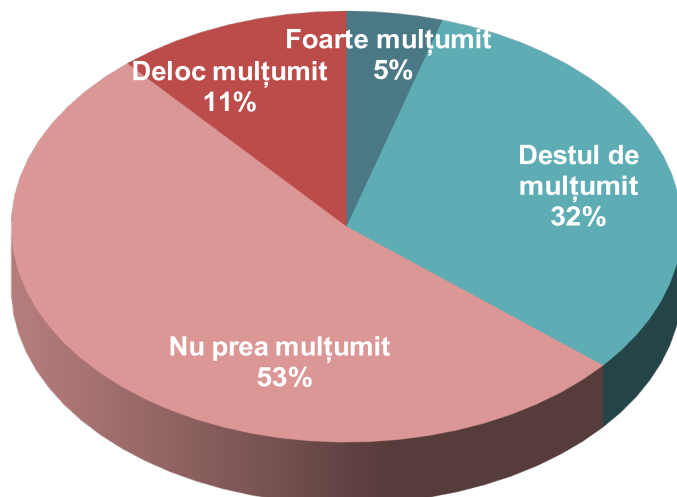
Pentru o serie de întrebări a fost posibilă alegerea mai multor răspunsuri, respectiv valoarea finală pentru fiecare răspuns reprezintă ponderea din total respondenți (din 100%). Totodată,

rezultatele acestui chestionar urmează a fi vociferate la audierea publică planificată de către autoritățile locale asupra proiectului de buget pentru anul 2021.

Calitatea serviciilor prestate de autoritățile locale

În municipiu Bălți activează mai multe întreprinderi municipale orientate spre prestarea serviciilor locuitorilor orașului în mai multe sfere, cum ar fi: gospodăria locativ-comunală, reparații și construcții drumuri, amenajarea teritoriului și spații verzi, aprovizionare cu apă și canalizare, transport, etc. În contextul chestionării, accent a fost pus atât pe o evaluare generală a serviciilor prestate de autoritățile locale, cât și pe o evaluare ținută pe anumite dimensiuni. Astfel, la nivele general, circa 40% din respondenți se arată mulțumiți de calitatea serviciilor oferite de întreprinderile municipale, în timp ce 60% consideră că autoritățile trebuie să depună eforturi pentru a crește calitatea acestora (figura 2).

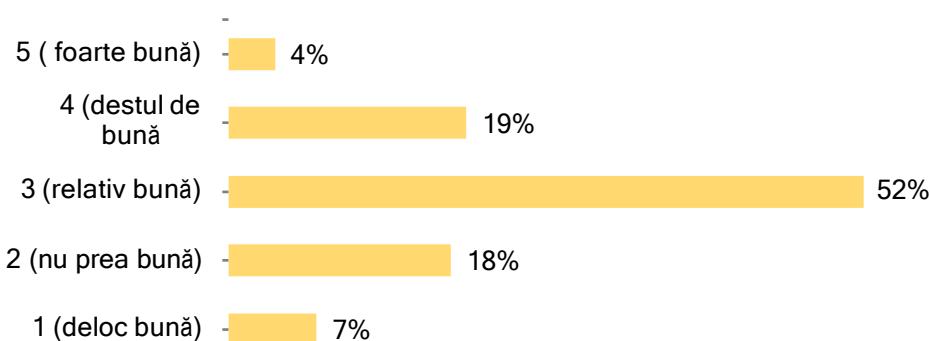
Figura 2. Cât de mulțumiți sunteți de calitatea serviciilor prestate de autoritățile locale?

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din municipiul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

De calitatea serviciilor publice depinde în mare parte și opinia respondenților vis-a-vis de calitatea vieții din localitate. Pe o scară de la 1 la 5 (în care 1 reprezintă deloc bună iar 5 foarte bună) marea majoritate au ales valoarea de mijloc, adică 3, ceea ce exprimă o calitate medie a vieții, fapt confirmat și de aprecierea dată calității serviciilor prestate de autorități.

Figura 3. Cum apreciați „Calitatea vieții” în municipiul Bălți?

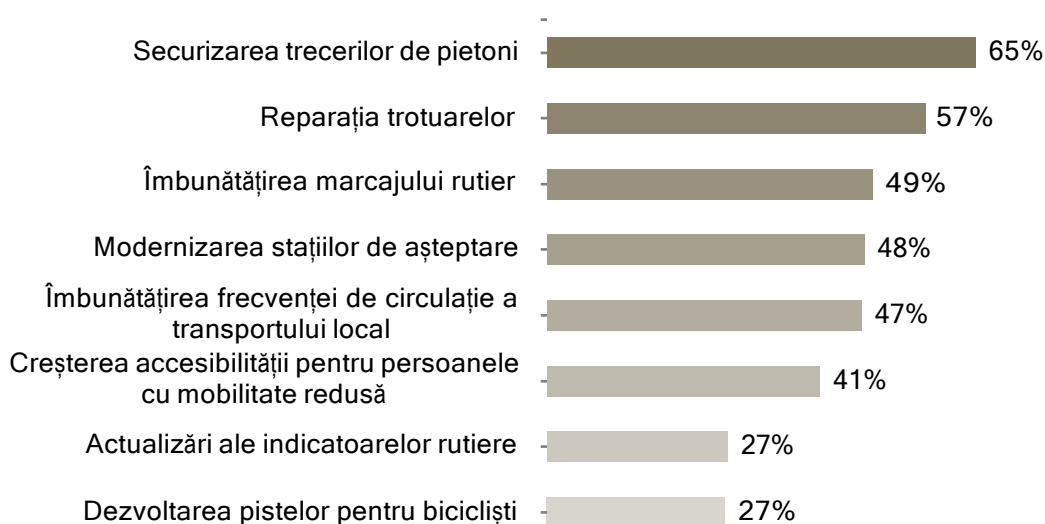

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din municipiul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Transport și Infrastructură

La capitolul transport și infrastructură, cei mai mulți cetățeni consideră că securizarea trecerilor de pietoni și reparația trotuarelor ar trebui să se bucure de o atenție mai mare din partea autorităților locale (figura 4). Starea neadecvată a mai multor trotuare și iluminarea insuficientă a trecerilor de pietoni, determină un risc sporit pentru cetățeni, în special pentru bătrâni, copii, persoanele cu cărucioare sau cele cu mobilitate redusă. În acest sens, respondenții recomandă instalarea mai multor limitatoare de viteză prin oraș, în special în apropierea instituțiilor de învățământ și semnalarea adecvată a trecerilor de pietoni. În același timp, respondenții menționează că siguranța trecerilor de pietoni care ar putea fi îmbunătățită prin extinderea iluminării în anumite zone, pe alocuri cu stâlpi de lumină dedicați expres trecerii pietonale.

Figura 4. Cum poate fi îmbunătățită rețeaua de transport?

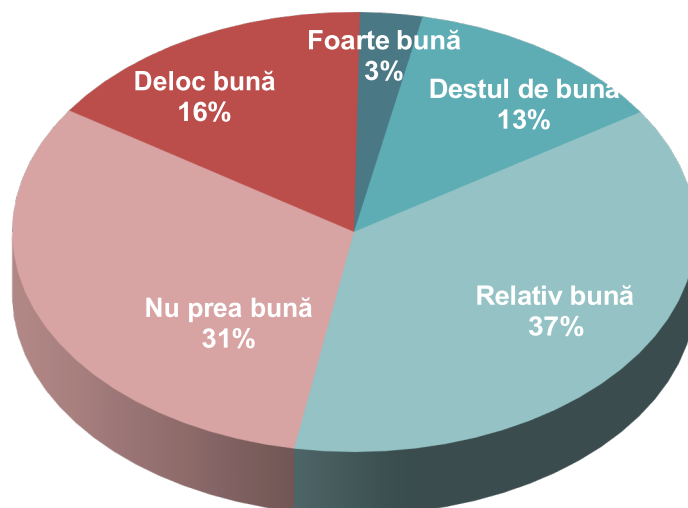

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din orașul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

În ceea ce privește reparația și mentenanța drumurilor publice din localitate, inclusiv a trotuarelor, cea mai mare parte din respondenți, 37%, consideră că acestea sunt într-o stare relativ bună iar alte 16% - într-o stare destul de bună sau foarte bună (figura 5). Pe de altă parte, 47% din respondenți consideră că situația drumurilor nu e prea bună sau deloc bună, aici fiind vorba de anumite sectoare din oraș.

Totodată, printre cel mai des menționate sectoare de drum asupra cărora ar trebui acordată mai multă atenție (atât drumul cât și trotuarul) au fost menționate: str. Ștefan cel Mare, str. Bulgară, str. Independenței sau Kiev. De asemenea, zona Gării de Nord, curțile blocurilor sau cartierele periferice cu case individuale sunt percepute drept zone cu drumuri rele care necesită atenție deosebită din partea autorităților locale.

Figura 5. Cum apreciați calitatea și mentenanța drumurilor publice din localitate?

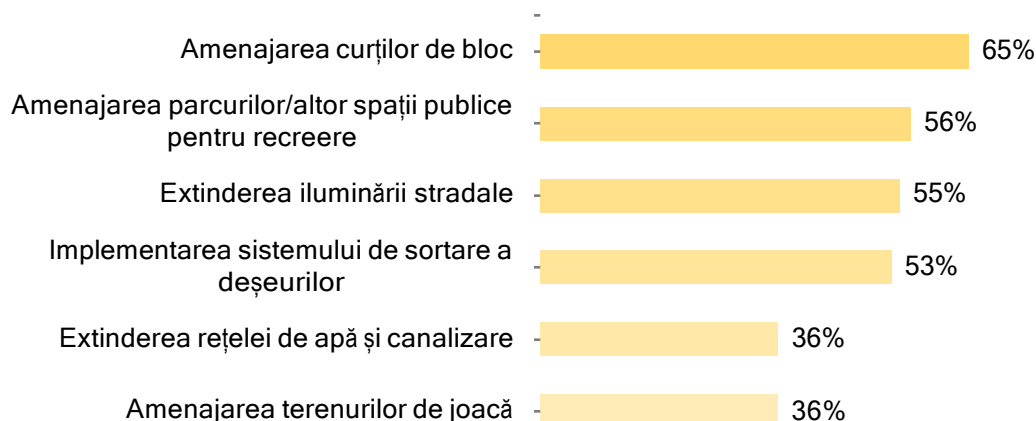
Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din municipiul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Gospodăria de locuințe și serviciile comunale

Cei mai mulți respondenți consideră că: (i) amenajarea curților blocurilor, (ii) amenajarea parcurilor/altor spații publice pentru recreere și (ii) extinderea iluminării stradale în zonele periferice ar trebui să fie printre prioritățile primăriei (figura 6). Astfel, respondenții au exprimat dorința de a crește numărul de zone verzi sigure (ex. parcuri iluminate, terenuri de joacă pentru copii, bănci/mese), care ar permite familiilor, tinerilor și persoanelor vârstnice să petreacă mai mult timp afară. Cel mai frecvent se menționează nevoia de noi locuri publice amenajate în cartierul Dacia, cartierul nr. 8 sau 10. De asemenea, cele existente din apropierea râului Răut sau a lacului orașenesc necesită a fi salubritate și renovate în viziunea respondenților.

Figura 6. Cum ar putea fi îmbunătățită situația în domeniul gospodăriei comunale?

Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer

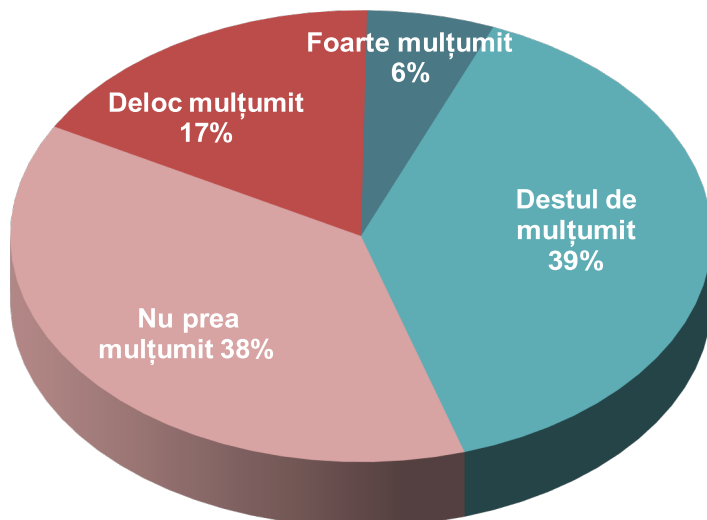
Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din municipiul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Totodată, situația privind managementul deșeurilor pare să deranjeze cetățenii. O bună parte dintre aceștia au exprimat dorința extinderii numărului de tomberoane în oraș și implementarea unui model de sortarea a unor tipuri de deșeuri, pentru a reduce impactul negativ asupra mediului și sănătății oamenilor.

Pe lângă cele menționate, cetățenii au identificat și alte probleme pentru care doresc susținerea autorităților locale, printre care cele mai des menționate țin de numărul mare a animalelor fără stăpân (câinii vagabonzi), locurile de parcare în zonele centrale, dar și culoarea fațadelor blocurilor. Culoarele diferite aplicate de unii locuitori care își renovează locuințele afectează starea estetică a orașului, de cele mai multe ori într-o direcție negativă.

În cele din urmă, calitatea serviciilor comunale este redată prin aprecierea raportului calitate preț prezentat în figura 7. Astfel, 45% din respondenți se arată destul de mulțumiți de tarifele achitate pentru apă, canalizare sau deșeuri în comparație cu calitatea serviciilor prestate. Această apreciere corespunde în mare parte și cu cele prezentate în figura 2, unde 37% din respondenți se arată mulțumiți de calitatea per ansamblu a serviciilor prestate de autoritățile locale.

Figura 7. Cât de mulțumiți sunteți de raportul dintre prețul achitat pentru serviciile de apă, canalizare și evacuare a deșeurilor și calitatea acestor servicii?

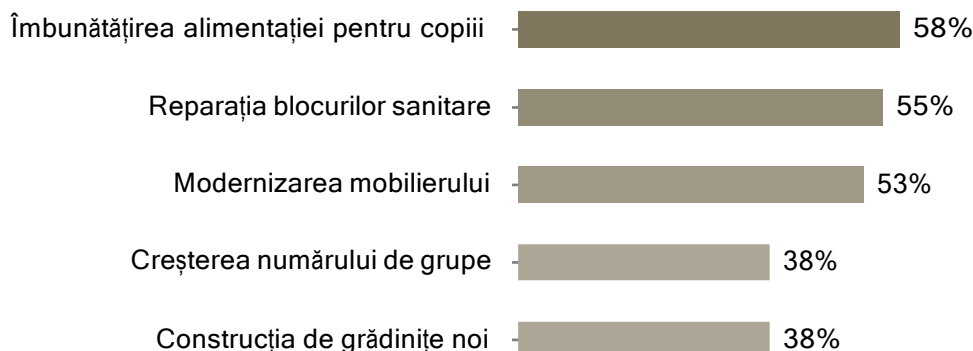

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din municipiul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Educație timpurie

Din contul bugetului municipal este asigurată activitatea mai multor instituții din domeniul învățământului, dintre care circa 34 instituții preșcolare și 6 entități nedefinite după nivel (școli de artă/muzică, tabără de odihnă, casă de creație), precum și a 5 școli sportive. În acest context, fiind vorba de bani publici alocați de autoritățile locale, cetățenii se prezintă interesați în special de grădinițe. Astfel, respondenții se arată oarecum mulțumiți de calitatea infrastructurii grădinițelor din oraș, circa 72% menționând că aceasta se află într-o stare relativ bună, destul de bună sau chiar foarte bună. Totuși, există o pondere importantă de respondenți, (26%) care nu apreciază starea grădinițelor. Principalele sugestii pentru îmbunătățirea situației țin de îmbunătățirea alimentației pentru copii, modernizarea mobilierului și reparația blocurilor sanitare (figura 8). De asemenea, unii respondenți au menționat continuarea practicilor de susținere a grădinițelor de către părinți prin achitarea unor plăți informale în fiecare lună sau periodic cu anumite ocazii.

Figura 8. Ce acțiuni trebuie să fie prioritare în domeniul educației timpurii?

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din municipiul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

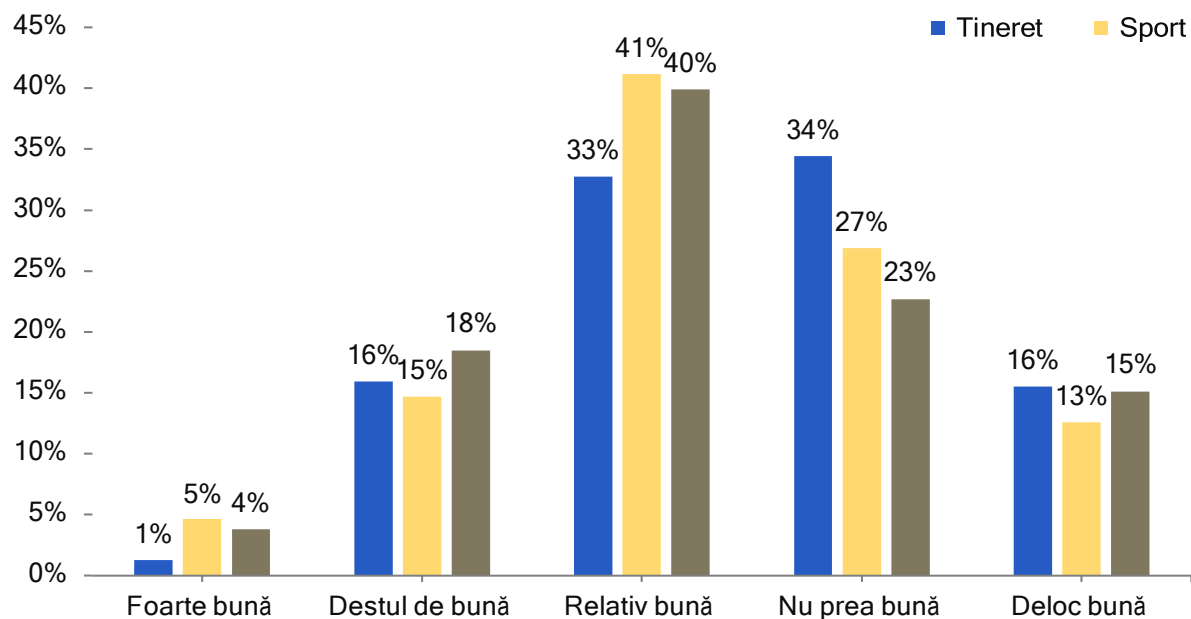
Cultură, tineret și sport

Opiniile respondenților sunt aproximativ aceleași în ceea ce privește serviciile în domeniul cultură, tineret și sport – adică relativ bune (figura 9). Cu toate acestea, așteptări mari în privința dezvoltării unor centre municipale de tineret orientate pe servicii de orientare profesională și instruire specifice tinerilor. De altfel, lipsa locurilor de muncă adecvate pentru tineri este adesea menționată o problemă majoră la nivelul municipiului Bălți, implicarea primăriei fiind văzută drept o măsură necesară de suport.

De cealaltă parte, există așteptări mari și dorința dezvoltării unor noi facilități de practicare a sportului, în special mai multe bazine și stadioane de mini-fotbal (ex. Terenuri sportive în parcurile din oraș). Totodată, pentru utilizarea mai activă a bicicletelor, cetățenii ar dori trotuare și drumuri de o mai bună calitate mai bună, sau chiar amenajarea unor piste pentru bicicliști (măcar în cadrul parcurilor). De asemenea, este menționată necesitatea de infrastructură pentru sporturi mai puțin practicate cum ar fi tenisul de câmp, patinoar pe timpul iernii, piste pentru skateboard și role.

În cele din urmă, respondenții menționează numărul redus de întreceri sportive în cadrul cărora tinerii și-ar putea manifesta spiritul de competiție, dar și cel de coeziune socială. Totodată, tarifele practicate de unele școli (ex. școala de muzică) par a fi o problemă pentru unii cetățeni.

Figura 9. Cum apreciați calitatea serviciilor oferite tinerilor din localitate?

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din municipiul Bălți asupra priorităților bugetare pentru anul 2021